

Sygn. akt VU 1108/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 sierpnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant st. sekr. sądowy Alicja Jesion

po rozpoznaniu w dniu 3 sierpnia 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku M. P. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania M. P. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 3 października 2016 r. sygn. (...)

- 1. umarza postępowanie w zakresie objętym decyzją o przeliczeniu emerytury z dnia 13 kwietnia 2017 roku;**
- 2. oddala odwołanie w pozostałej części.**

V U 1108/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 października 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., po otrzymaniu nowych dowodów mających wpływ na wysokość świadczenia, z urzędu przeliczył emeryturę M. P. (1) od dnia 1 października 2016 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto dotychczasową podstawę wymiaru świadczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przyjęty z poprzedniej decyzji do obliczenia emerytury wyniósł 61,31%. Podstawa wymiaru obliczona poprzez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 61,31% przez kwotę bazową, tj. 3.191,93 wyniosła 1.956,97 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 26 lat, 6 miesięcy i 19 dni okresów składkowych oraz 3 lata, 11 miesięcy i 29 dni okresów nieskładkowych. ZUS wskazał, iż po korekcie stażu pracy, która nastąpiła z winy płatnika składek, wysokość emerytury wyniosła 1.533,27 zł brutto.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła w dniu 3 listopada 2016 roku M. P. (1), wnosząc o jej zmianę poprzez przeliczenie emerytury. Ubezpieczona podniosła, że w okresie od dnia 5 kwietnia 1965 roku do dnia 23 września 1977 roku pracowała w Fabryce (...) w D. w pełnym wymiarze czasu pracy, jako brygadzieta. Pracowała w systemie akordowym, w tym w nadgodzinach oraz w warunkach szkodliwych, a zakład pracy nie posiada dokumentów o jej wynagrodzeniu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. ZUS wskazał, że staż ubezpieczeniowy wnioskodawczyni został ustalony na nowo po wpływie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 20 czerwca 2016 roku. Zaświadczenie to zostało wystawione przez (...) S.A. w D.. Wskazano w nim okresy przebywania

przez skarżącą na bezpłatnym urlopie wychowawczym w trakcie jej zatrudnienia w Fabryce (...) w D.. W poprzednim zaświadczeniu wydanym wnioskodawczyni w dniu 21 kwietnia 1991 roku taka informacja nie została natomiast zawarta.

Na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2017 roku M. P. (1) sprecyzowała odwołanie wskazując, że wnosi o ustalenie wysokości świadczenia z uwzględnieniem zarobków w Fabryce (...) w D. za okres, w którym świadczyła pracę, tj. od dnia 5 kwietnia 1965 roku do 13 czerwca 1973 roku oraz od 1 grudnia 1973 roku do 22 września 1974 roku, podnosząc jednocześnie, że nie zgadza się z obniżeniem emerytury dokonany zaskarżoną decyzją.

Na rozprawie w dniu 3 sierpnia 2017 roku M. P. (1) ponownie sprecyzowała odwołanie, wnosząc o przyjęcie do obliczenia emerytury za okres od 5 kwietnia 1965 roku do 23 września 1977 roku wynagrodzenia w wysokości 700 zł miesięcznie, z wyłączeniem okresów przebywania przez nią na urloпах wychowawczych, to jest od 14 czerwca 1973 roku do 30 listopada 1973 roku oraz od 23 września 1974 roku do 23 września 1977 roku. Ponadto wnioskodawczyni oświadczyła, że zgadza się z przyjętą w decyzji z dnia 13 kwietnia 2017 roku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwotą podstawy wymiaru składek z okresu prowadzenia działalności gospodarczej i nie zgłasza zastrzeżeń do obliczonego powyższą decyzją stażu pracy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. P. (1), urodzona w dniu (...), w dniu 5 maja 1994 roku złożyła wniosek o rentę. Do wniosku ubezpieczona załączyła m.in. świadectwo pracy z dnia 21 kwietnia 1991 roku wystawione przez Fabrykę (...) w D.. W świadectwie zawarto informację, że wnioskodawczyni była zatrudniona w ww. Zakładzie w okresie od dnia 5 kwietnia 1965 roku do dnia 23 września 1977 roku na stanowisku polerowacza. Świadectwo nie zawierało informacji o tym, aby ubezpieczona przebywała w okresie zatrudnienia na urloпах wychowawczych. Do wniosku M. P. (1) załączyła także świadectwo pracy wystawione przez (...)w D. z dnia 10 marca 1992 roku, w którym wskazano, że w okresie od 24 stycznia 1977 roku do 16 sierpnia 1983 roku była ona właścicielem sklepu z galanterią odzieżową.

(dowód: wniosek rentowy, k. 1 – 2 akt ZUS I, świadectwa pracy, k. 4, 5 akt ZUS I)

Organ rentowy ustalił, że wnioskodawczyni w okresie od dnia 1 lutego 1977 roku do dnia 15 sierpnia 1983 roku prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą. Za okres ten, zgodnie z wystawionym zaświadczeniem o przebiegu ubezpieczenia osoby prowadzącej działalność gospodarczą, M. P. (1) opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne, z wyjątkiem okresów, w których była zwolniona z ich opłacania tj. w maju 1980 roku oraz lutym 1983 roku z powodu choroby, jak również za sierpień 1983 roku, kiedy to nastąpiła likwidacja działalności gospodarczej skarżącej.

(dowód: zaświadczenie o przebiegu ubezpieczenia, k. 19 akt ZUS I)

Decyzją z dnia 15 czerwca 1994 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał M. P. (1) rentę inwalidzką drugiej grupy od dnia 12 maja 1994 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia organ rentowy przyjął dochód stanowiący podstawę wymiaru składek z 5 lat kalendarzowych tj. od stycznia 1984 roku do grudnia 1988 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 73,68%. Do ustalenia wysokości renty organ przyjął 25 lat i 1 miesiąc okresów składkowych oraz 6 miesięcy okresów nieskładkowych.

(dowód: decyzja z dnia 15 czerwca 1994 roku, k. 22 akt ZUS I)

W dniu 4 lipca 2000 roku M. P. (1) złożyła wniosek o emeryturę, wskazując w kwestionariuszu dotyczącym okresów składkowych

i nieskładkowych, że dokumenty dotyczące jej zatrudnienia znajdują się w jej aktach rentowych.

(dowód: wniosek, k. 52 - 54 akt ZUS I)

Decyzją z dnia 11 lipca 2000 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawczyni emeryturę od dnia (...) 2000 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto podstawę wymiaru renty. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 73,68%. Podstawę wymiaru obliczono przez pomnożenie wskaźnika podstawy wymiaru przez kwotę bazową w wysokości 666,96 zł. Podstawa wymiaru po waloryzacji wyniosła od dnia 1 września 1998 roku 729,17 zł, a od 1 czerwca 1999 roku 792,61 zł. Do ustalenia wysokości renty organ przyjął 25 lat i 1 miesiąc okresów składkowych oraz 6 miesięcy okresów nieskładkowych. Świadczenie wyniosło 541,73 zł.

(dowód: decyzja z dnia 11 lipca 2000 roku, k. 58 akt ZUS I)

W związku z osiągnięciem przez wnioskodawczynię pełnego wieku emerytalnego decyzją z dnia 13 lipca 2005 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawczyni emeryturę od dnia 27 kwietnia 2004 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto ponownie podstawę wymiaru renty. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 73,68%. Podstawę wymiaru obliczono przez pomnożenie wskaźnika podstawy wymiaru przez kwotę bazową w wysokości 666,96 zł. Podstawa wymiaru po waloryzacji wyniosła od dnia 1 marca 2004 roku 988,46 zł. Do ustalenia wysokości renty organ przyjął 25 lat i 1 miesiąc okresów składkowych oraz 6 miesięcy okresów nieskładkowych. Do obliczenia składnika emerytury wynoszącego 24% kwoty bazowej przyjęto kwotę bazową obowiązującą w dniu 27 kwietnia 2004 roku.

(dowód: decyzja z dnia 13 lipca 2005 roku, k. 79 akt ZUS I)

Decyzją z dnia 8 września 2009 roku, na wniosek z dnia 13 lipca 2009 roku, emerytura wnioskodawczyni została przeliczona w uwzględnieniu w wymiarze świadczenia kolejnych okresów zatrudnienia.

(dowód: wniosek, k. 97akt ZUS I, decyzja z dnia 8 września 2009 roku, k. 109 akt ZUS I)

W dniu 29 grudnia 2010 roku wnioskodawczyni wniosła o przeliczenie jej emerytury przez przyjęcie minimalnego wynagrodzenia za te lata, w których nie załączyła dokumentacji o wysokości wynagrodzeń.

Decyzją z dnia 8 stycznia 2010 roku organ rentowy przeliczył emeryturę M. P. (1) od dnia 1 grudnia 2009 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru ZUS przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 59,16%. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 25 lat i 10 miesięcy okresów składkowych i 6 miesięcy okresów nieskładkowych.

(dowód: wniosek, k. 110 akt ZUS I, decyzja z dnia 8 stycznia 2010 roku, k. 121 akt ZUS I)

Decyzjami z dnia: 10 grudnia 2010 roku, 12 sierpnia 2011 roku, 29 marca 2013 roku emerytura wnioskodawczyni została przeliczona w następstwie jej wniosków o uwzględnienie w wymiarze świadczenia kolejnych okresów zatrudnienia oraz o zmianę podstawy wymiaru.

(dowód: decyzja z dnia 10 grudnia 2010 roku, k. 133 akt ZUS I, decyzja z dnia 12 sierpnia 2011 roku, k. 148 akt ZUS I, decyzja z dnia 29 marca 2013 roku, k. 165 akt ZUS I)

W dniu 17 maja 2013 roku wnioskodawczyni wniosła o ponowne przeliczenie jej emerytury w wariantcie najkorzystniejszym. Do wniosku załączyła zaświadczenie o zatrudnieniu wynagrodzeniu wystawione przez (...) Klub (...) w K..

Decyzją z dnia 23 maja 2013 roku organ rentowy przeliczył emeryturę M. P. (1) od dnia 1 maja 2013 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru ZUS przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia skarżącej. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł

60,31%. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 28 lat i 9 miesięcy okresów składkowych i 6 miesięcy okresów nieskładkowych. Wysokość świadczenia wyniosła 1.446,37 zł.

(dowód: wniosek, k. 173 akt ZUS I, decyzja z dnia 23 maja 2013 roku, k. 191 akt ZUS I)

Decyzją z dnia 12 maja 2014 roku organ rentowy po raz kolejny przeliczył emeryturę M. P. (1) od dnia 1 kwietnia 2014 roku w uwzględnieniu jej wniosku o przeliczenie stażu pracy i zmianę podstawy wymiaru. Do ustalenia podstawy wymiaru ZUS przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia skarżącej. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 61,31%. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 28 lat i 9 miesięcy okresów składkowych i 6 miesięcy okresów nieskładkowych. Wysokość świadczenia wyniosła 1.504,00 brutto.

(dowód: decyzja z dnia 12 maja 2014 roku, k. 191 – 192 akt ZUS I)

Decyzją z dnia 25 maja 2016 roku organ rentowy po raz kolejny przeliczył emeryturę M. P. (1) od dnia 1 maja 2016 roku z uwzględnieniem okresu zatrudnienia wnioskodawczyni w okresie od 1 lutego 2013 roku do 30 kwietnia 2014 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru składek ZUS wybrał przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia skarżącej. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 61,31%. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 30 lat okresów składkowych i 6 miesięcy okresów nieskładkowych. Wysokość świadczenia wyniosła 1.576,61 zł brutto.

(dowód: decyzja z dnia 25 maja 2016 roku, k. 15 akt ZUS II)

W dniu 21 lipca 2016 roku M. P. (1) złożyła wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia emerytalnego. Do wniosku załączyła zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w okresie od dnia 5 kwietnia 1965 roku do dnia 23 września 1977 roku wystawione w dniu 20 czerwca 2016 roku przez (...) S.A. w D.. W zaświadczeniu podano, że wnioskodawczyni w 1974 roku osiągnęła wynagrodzenie w kwocie 5.875 zł. W zaświadczeniu wskazano również, że M. P. (1) przebywała na bezpłatnym urlopie wychowawczym w okresie od dnia 14 czerwca 1973 roku do dnia 30 listopada 1973 roku oraz od dnia 23 września 1974 roku do dnia 23 września 1977 roku.

(dowód: wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia emerytalno-rentowego, k. 25-26v akt ZUS II, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 20 czerwca 2016 roku, k. 27-27v akt ZUS II)

Decyzją z dnia 29 lipca 2016 roku organ rentowy odmówił wnioskodawczyni przeliczenia podstawy wymiaru z uwzględnieniem powyżej załączonego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 20 lipca 1974 roku, gdyż najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przysługującego wnioskodawczyni świadczenia wymiaru wynosi 61,31% i został ustalony z wynagrodzeń, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych, tj. z okresu od 1 stycznia 1966 roku do 31 grudnia 2013 roku. ZUS wskazał, że ponieważ wskaźniki wysokości podstawy wymiaru są niższe od ostatnio przyjętego do obliczenia podstawy wymiaru świadczenia odmawia się przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia.

(dowód: decyzja z dnia 29 lipca 2016 roku, k. 31 akt ZUS II)

W piśmie z dnia 29 lipca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiadomił ubezpieczoną, że w dniu 28 lipca 2016 roku wszczął postępowanie w sprawie ustalenia prawidłowej wysokości należnej jej emerytury. ZUS wskazał, że do wyliczenia stażu przyjęto m.in. świadectwo pracy z dnia 21 kwietnia 1991 roku potwierdzające zatrudnienie w Fabryce (...) w okresie od dnia 5 kwietnia 1965 roku do dnia 23 września 1977 roku, w którym nie wykazano okresu urlopu wychowawczego. Organ stwierdził, że wobec złożenia przez M. P. (1) wniosku o przeliczenie świadczenia i załączenia do wniosku zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 20 czerwca 2016 roku z tytułu zatrudnienia w Fabryce (...) w D., z którego wynika, że korzystała ona z bezpłatnego urlopu wychowawczego w okresach od dnia 14 czerwca 1973 roku do dnia 30 listopada 1973 roku oraz od dnia 23 września 1974 roku do dnia 23 września 1977 roku, które nie były uwzględnione jako okresy nieskładkowe w decyzji o przyznaniu renty z dnia

15 czerwca 1994 roku, przyjęcie tego okresu do stażu pracy jako nieskładkowego spowoduje obniżenie świadczenia wnioskodawczyni. W związku z powyższym organ rentowy wezwał wnioskodawczynię do wypowiedzenia się w sprawie w terminie 7 dni od daty doręczenia zawiadomienia, wskazując, iż po upływie tego terminu zostanie wydana decyzja w sprawie.

(dowód: zawiadomienie, k. 23 akt ZUS II)

Wnioskodawczyni nie złożyła wyjaśnień w ww. sprawie.

(okoliczność niesporna)

Decyzją z dnia 3 października 2016 roku organ rentowy dokonał z urzędu przeliczenia emerytury wnioskodawczyni. Do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto dotychczasową podstawę wymiaru świadczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z poprzedniej decyzji przyjęty do obliczenia emerytury wyniósł 61,31%. Podstawa wymiaru obliczona poprzez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 61,31% przez kwotę bazową tj. 3.191,93 wyniósł 1.956,97 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 26 lat, 6 miesięcy i 19 dni okresów składkowych oraz 3 lata, 11 miesięcy i 29 dni okresów nieskładkowych. ZUS wskazał, iż po korekcie stażu pracy, która nastąpiła z winy płatnika składek, wysokość emerytury wyniosła 1.533,27 zł brutto.

(dowód: decyzja z dnia 3 października 2016 roku, k. 35 akt ZUS II)

Decyzją z dnia 13 kwietnia 2017 roku o przeliczeniu emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych z urzędu stwierdził, że w wymiarze dotychczas wypłaconego świadczenia emerytalnego M. P. (1) błędnie ustalono jej staż pracy, wobec czego organ rentowy dokonał przeliczenia emerytury ubezpieczonej od dnia 1 października 2016 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z poprzedniej decyzji przyjęty do obliczenia emerytury wyniósł 61,31%. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 27 lat, 2 miesiące i 12 dni okresów składkowych oraz 3 lata, 4 miesiące i 6 dni okresów nieskładkowych. Po korekcie stażu pracy, wysokość emerytury skarżącej wyniosła 1.543,27 zł brutto, a po waloryzacji od dnia 1 marca 2017 roku 1.553,37 zł brutto.

(dowód: decyzja z dnia 13 kwietnia 2017 roku, bez nr karty w aktach ZUS II)

W okresie od dnia 5 kwietnia 1965 roku do dnia 23 września 1977 roku M. P. (1) była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Fabryce (...) w D. w oddziale O. oraz (...). Jej praca polegała na obsłudze prasy do obsadzania ostrza w nożach. Zdarzało się, że wnioskodawczyni pracowała w godzinach nadliczbowych. Skarżąca pracowała w systemie akordowym. Jej wynagrodzenie było uzależnione od ilości wytworzonych produktów, ich rodzaju, stopnia wykonania normy pracy oraz ustalonej stawki za wykonanie jednostki pracy. Wnioskodawczyni zaszeregowana była: początkowo do I grupy zaszeregowania, od dnia 6 lipca 1965 roku – do II grupy zaszeregowania, od dnia 18 czerwca 1966 roku – do IV grupy zaszeregowania i od dnia 1 stycznia 1973 roku – do V grupy zaszeregowania.

(dowód: świadectwo pracy, k. 4 akt ZUS I, umowa o pracę z dnia 5 kwietnia 1965 roku, w aktach osobowych wnioskodawczyni, karta obiegowa z dnia 31 marca 1965 roku, w aktach osobowych wnioskodawczyni, angaż z dnia 30 marca 1967 roku, w aktach osobowych wnioskodawczyni, karta obiegowa z dnia 14 kwietnia 1967 roku, w aktach osobowych wnioskodawczyni, zeznania świadka R. W. na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2017 roku od minuty 10:31 do minuty 19:34, protokół z rozprawy, k. 20-21 akt sprawy, zeznania świadka I. B. na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2017 roku od 19:34 do minuty 25:00, protokół z rozprawy, k. 20-21 akt sprawy)

W okresie od dnia 14 czerwca 1973 roku do dnia 30 listopada 1973 roku oraz od dnia 23 września 1974 roku do dnia 23 września 1977 roku M. P. (1) przebywała na bezpłatnym urlopie udzielonym w celu opieki nad dziećmi.

(dowód: karta urlopową z dnia 14 czerwca 1973 roku, , podanie z dnia 30 listopada 1973 roku, podanie z dnia 20 września 1974 roku, podanie z 23 września 1975 roku, podanie z 30 sierpnia 1976 roku, w aktach osobowych wnioskodawczyni)

(...) Spółka Akcyjna nie posiada dokumentacji pozwalającej na ustalenie wynagrodzenia M. P. (2), według grup zaszerogowania.

(dowód: informacja, k. 36 akt sprawy)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył i ocenił, co następuje:

Postępowanie w zakresie objętym decyzją o przeliczeniu emerytury z dnia 13 kwietnia 2017 roku podlega umorzeniu.

Decyzją z dnia 13 kwietnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych zmienił bowiem staż ubezpieczeniowy wnioskodawczyni tj. ustalił, że staż ten wynosi 27 lat, 2 miesiące i 12 dni okresów składkowych i 3 lata 4 miesiące i 6 dni okresów nieskładkowych. Powyższa zmiana wynikała z tego, że wnioskodawczyni przebywająca na urlopie wychowawczym, udzielonym przez ówczesnego pracodawcę (...) w D., podjęła od dnia 24 stycznia 1977 roku działalność gospodarczą i z tego tytułu od dnia 1 lutego 1977 roku zaczęła opłacać składki na ubezpieczenie społeczne. Okoliczności tej ZUS nie uwzględnił w zaskarżonej decyzji, przyjmując, że cały okres drugiego urlopu wychowawczego udzielonego jej przez (...) w D. to okres nieskładkowy.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹³ k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Odwołanie w pozostałej części podlega natomiast oddaleniu.

Stosowanie do treści art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1383) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Na rozprawie w dniu 3 sierpnia 2017 roku M. P. (1) sprecyzowała odwołanie, wnosząc o przyjęcie do obliczenia emerytury za okres od 5 kwietnia 1965 roku do 23 września 1977 roku wynagrodzenia w wysokości 700 zł miesięcznie, z wyłączeniem okresów przebywania przez nią na urlopiach wychowawczych, to jest od 14 czerwca 1973 roku do 30 listopada 1973 roku oraz od 23 września 1974 roku do 23 września 1977 roku.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz.U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Przewidziane w powołanym wyżej rozporządzeniu ograniczenia co do środków dowodowych, będących podstawą ustalenia wysokości zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru świadczenia, nie obowiązują jednak w postępowaniu sądowym. Do postępowania dowodowego w tym zakresie mają bowiem zastosowanie ogólne przepisy dotyczące przeprowadzania dowodów w procesie cywilnym. Stosowania przepisów ogólnych nie wyłączają także odrębne unormowania odnoszące się do postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (por. nadal aktualny wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342). A zatem, z chwilą wniesienia sprawy do sądu wskutek złożenia odwołania od decyzji organu rentowego sprawa staje się sprawą cywilną, a tym samym podlega ogólnym zasadom postępowania cywilnego. Odnosi się to również do postępowania dowodowego.

Podkreślić należy jednak, że dowody na okoliczność wysokości zarobków należy oceniać rygorystycznie, albowiem przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczeń emerytalno - rentowych obowiązuje ścisła zasada uwzględniania tylko takich składników wynagrodzenia, które faktycznie przysługiwały i od których została odprowadzona składka na ubezpieczenia społeczne. Wszystkie składniki wynagrodzenia, które mają być przyjęte do podstawy wymiaru świadczenia muszą być wobec tego ustalone w sposób pewny i nie budzący żadnych wątpliwości (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 września 2014 roku, III AUa 2618/13).

Celem ustalenia wysokości wynagrodzenia skarżącej Sąd Okręgowy dopuścił dowód z zeznań świadków R. W. oraz I. B., które pracowały wspólnie z wnioskodawczynią w spornym okresie w Fabryce (...) w D.. Świadkowie zeznali, że wnioskodawczyni pracowała w systemie akordowym, a zatem płaca była ustalana według grupy zaszeregowania oraz ilości wytworzonych przez nią produktów, rodzaju produktu, stopnia wykonania przewidzianych przez pracodawcę norm oraz stawki za wykonanie jednostki pracy. Jednakże żaden ze świadków nie był w stanie określić dokładnie, jakie wynagrodzenie otrzymywała wnioskodawczyni. Świadkowie podali jedynie, w jakim systemie wypłacane było wynagrodzenie. Dodatkowo świadek R. W. przedstawiła legitymację ubezpieczeniową, w której zawarto informacje o otrzymywanym przez nią średnim miesięcznym wynagrodzeniu za dany rok w latach 1963 - 1966. Sąd jednak nie mógł ustalić wynagrodzenia M. P. (1) w oparciu o te dane, gdyż, jak już wskazano, wynagrodzenie wnioskodawczyni ustalone było w systemie akordowym, a zatem płaca każdego z pracowników była uzależniona od jego indywidualnej wydajności i różniła się od siebie. Dlatego też, Sąd nie mógł ustalić na podstawie wynagrodzenia otrzymywanego przez innych pracowników, wysokości miesięcznego wynagrodzenia uzyskiwanego w spornym okresie przez wnioskodawczynię.

Wobec braku możliwości ustalenia wysokości miesięcznego wynagrodzenia wnioskodawczyni w oparciu o zeznania świadków, Sąd wezwał pracodawcę ubezpieczonej do udzielania informacji, czy istnieje dokumentacja w postaci Układu Zbiorowego Pracy bądź regulaminów wynagrodzenia i premiowania, pozwalających na ustalenie wysokości wynagrodzenia grup zaszeregowania, do których zaliczona została ubezpieczona w spornym okresie zatrudnienia. W odpowiedzi na to wezwanie, (...) S.A. w D. poinformowała, że takiej dokumentacji nie posiada. Wobec tego, Sąd nie mógł również ustalić stawek, według których wynagradzana była skarżąca, które to stawki wskazywane na przykład w przypadku akordowego systemu wynagradzania dla obliczenia np. wynagrodzenia postojowego.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki. A zatem, to na M. P. (1) spoczywał ciężar udowodnienia, że w okresie zatrudnienia w (...) w D., z wyłączeniem okresów urlopu wychowawczego, otrzymywała ona wynagrodzenie w wysokości 700 zł miesięcznie. Wnioskodawczyni tej okoliczności nie udowodniła, nie przedstawiła bowiem żadnych dowodów, które dawałyby podstawy do ustalenia przez Sąd jej miesięcznego wynagrodzenia w ww. wysokości w spornym okresie.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku.